

det Forslag, der har foreligget; det var ret egentlig en Evangslov, og da det kom fra denne Side, tør jeg antage, at det er et paalideligt Kjendetegn paa, at man ogsaa fra den Side, der hidtil har været en bestemt Modstander af en saadan Lov, nu er kommen til at indse, at vi dog maa naa derhen, og at det ikke kan gaa an stadigt at sige Nei og Nei og atter Nei, men at man maa komme med virkelige Forslag, som vise, at man virkelig vil Noget. Det er overhovedet altid den rette Vej, naar man indvender Noget imod et vist Lovforslag, og erkjender, at der dog bør gøres Noget, at man da selv bringer de Regler paa Papiret, hvorefter man mener, at der skal gaa frem. Det har derfor virkelig glædet mig, at Sagen ogsaa i det andet Thing er ledet ind i et saadant Spor, idet jeg deraf har lovet mig de bedste Følger. Og, mine Herrer, vi maa komme til Ende med denne Sag. Hvert Aar, der gaar hen, gjør dette Forhold mere og mere uhyggeligt. Siden vi her vare samlede sidst, have vi set to Exempler paa Fæsteauktioner. Hvad maa vi dog ikke sige, naar vi se, hvilken juridisk Ret vore Forbrotter have for Tiden! Hvilken Glendighed kunde det dog ikke føre over mangfoldige Familier i Danmark, dersom denne Gudseiernes juridiske Ret blev mere benyttet! Vi have paa et Gods i Landet set en Fæsteauktion, hvor vedkommende Barnebarn af den sidste Fæster ikke maatte faae Fæstegaarden, en jevn, simpel, almindelig Fæstegaard, for 7,000 Rd. i Indfæstning foruden Leverance, der kunde ansættes til en Værdi af 120 Rd. aarlig i Afgifter. Vi have set, at da han spurgte paa Godskontoret, om det kunde hjælpe, at han bød 8,000 Rd. i Indfæstning, fik han et bestemt Nei til Svar, og vi have set, at ved denne Fæsteauktion blev det bragt op til en Sum af 9,000 Rd. af en tilkøbsende ung Bondeskarl, som kom derved og formodentlig har troet, at det var en Guldgrube, han skulde bemægtige sig. Vi have set paa et andet Gods en lignende Fæsteauktion foretagen, hvor der blev tilslaaet en Mand en Gaard i Fæste for 11,000 Rd. i Indfæstning foruden tilsvarende aarlige Afgifter, og da Manden kom hjem, blev han meget bange for, hvad han selv havde

gjort, og henvendte sig til flere af de Næstlydende for at spørge, om de ikke vilde staa ved deres Bud nu, men han fik Nei, og foretrak da at tage 2,500 Rd. fremfor at gaa ind paa det Bud, for hvilket han havde faaet sig Gaarden tilslaaet. Saadanne Exempler kunne jo gjentage sig, hvor det skal være og saa tidt det skal være. Kunne vi virkelig lade saadanne Forhold bestaa? Kan Lovgivningsmagten efter den Bevægelse, der saalænge har været i dette Forhold, lade dette bestaa? Hvad jeg her siger, glæder det mig, at jeg ikke er den Første eller den Gnefte, der har udtalt. En Mand, som Ingen vil biffylde for at staa mig nær, Godseier Tutein paa Møen, har offentlig sagt det Samme og i meget advarende Udtryk. Det er altsaa ikke Noget, jeg siger, fordi jeg vil stille Sagen paa Spidsen, men det er mit fulde Alvor, at det er saa uhyggeligt et Forhold, der er kommet tilstede, som Ingen drømte om, da man tænkte paa at tilstikke Bondestanden Brugten af Jorden, at man ikke kan lade det vedblive. Da tænkte Ingen paa, at et saadant Forhold skulde komme tilstede, at man betalte omtrent 500 Rd. pr. Td. Land mere for Indfæstning paa en Fæstegaard, end der i Gjennemsnit er betalt for Selveiendom paa de Gaarde, der i den senere Tid ere solgte her i Landet. Naar dette ikke kan overbevise dem, der hidtil ikke have været overbeviste, ja, saa kan Intet overbevise.

Sindenburg: Jeg skal begynde med at sige, at naar den sidste ærede Tale har betraget, at han brugte visse Udtryk overfor mig, maa jeg takke ham derfor og ogsaa for mit Vedkommende bede om, at naar jeg i det Foredrag, jeg nys har holdt, har ladet mig henrive til at bruge Udtryk, som han har ment ikke vare paa deres Plads, de da maa blive opfattede i den bedste Mening som Noget, der er sagt i den bedste Mening. Men hvad selve Sagen angaar, for hvis Skyld jeg har begjæret Ordet, maa jeg værge mig mod en Misforstaaelse. I det Dieblis, man afløser Eiendomsbyrder — og det er det, Lovforslaget foresætter sig at gjøre —, er det klart, at saadanne Byrder maa være tilstede. Man kan